

ČESKÁ SPOLEČNOST ENTOMOLOGICKÁ
Czech Entomological Society
Viničná 7, CZ-128 00 Praha 2, Czech Republic
tel.: +420221951887
e-mail: entospol@gmail.com
IČO: 444693
www.entospol.cz

Mgr. Jana Cháberová

Vedoucí oddělení ochrany přírody

Česká inspekce životního prostředí, Ředitelství - Praha

Na Břehu 267/1a

190 00 Praha 9

Vážená paní magistro,

děkujeme za Vaše vyjádření k našemu podnětu o devastaci části CHKO Pálava, konkrétně území Milovického lesa. Chápeme, že problém není jednoduchý, nicméně, dle našich informací, se ČIŽP problematikou nepřiměřeného obhospodařování a vysokých stavů zvěře na území Milovického lesa zabývá již od poloviny roku 2019. Naše Společnost byla nucena podat tento podnět, jelikož v loňském roce inspektoři ČIŽP neshledali v Milovickém lese žádný problém ve smyslu bezohledného hospodaření nebo neúnosných škod zvěří. A to navzdory faktu, že naprostá absence vegetačního krytu vlivem pastvy zvěře je každému patrná na první pohled. Také nešetrná příprava pasek je bohužel zcela nepřehlédnutelným fenoménem tohoto území. Nejen řada členů naší Společnosti, ale i další přírodovědci nám opakovaně sdělují své neblahé pocity z hospodaření podniku Lesy ČR (dále jen LČR) v této chráněné oblasti, ať už se jedná o nešetrné lesnické zásahy nebo absolutně nezvládnutý management spárkaté zvěře v oboře Bulhary. Výsledek šetření s těmito tvrzeními značně kontrastuje. Tento rozpor považujeme za velmi závažný. Otevírá totiž zásadní otázky týkající se efektivity činnosti ČIŽP, včetně rovnosti jejího přístupu k různým právnickým a soukromým osobám.

Problém si dovoluji ilustrovat právě na příkladu Milovického lesa. Populace jasoně dymnivkového (*Parnassius mnemosyne*) v oboře Bulhary v Milovickém lese čítala kolem roku 2005 zhruba 5000 jedinců. Minimálně od roku 2015 (doložitelně pomocí konkrétních průzkumů od roku 2017) velikost této populace poklesla na maximálně stovky, respektive

v posledních letech na pouhé desítky jedinců. I když průměrnou početnost jasoně dymnivkového v období let 2015–2020 silně nadhodnotíme a budeme předpokládat, že čítala 500 jedinců, vyjde nám, že podnik LČR, konkrétně lesní závod Židlochovice (dále jen LZ), připravil naši přírodu o 4 500 jedinců tohoto zvláště chráněného druhu (dále jen ZCHD) motýla ročně. Za uplynulých šest let pak celkem o 27 000 jedinců. Podobně lze odhadnout také vliv frézování pařezů a přípravy půdy na pasekách na početnost roháče obecného (*Lucanus cervus*), dalšího živočicha zařazeného mezi ZCHD. V jednom dubovém pařezu se vyvíjí 40–100 larev tohoto chráněného brouka (např. Chalmers-Hunt 1987, Fremlin 2013). Na jednom hektaru lesa může růst zhruba 200 stromů, minimálně polovina z nich jsou v Milovickém lese duby (*Quercus* spp.), ve kterých se larvy roháčů vyvíjejí. I při střídém odhadu proto frézování jediného hektaru paseky připraví naši přírodu o 4000 jedinců. Jde samozřejmě o pouhé odhady, avšak ty založené na vědecky dobře podložených datech (viz výše) a tedy přinejmenším rámcově odpovídají realitě.

Z výše uvedeného je zřejmé, že vliv sběratelů hmyzu a vliv „běžného hospodaření“ na populace hmyzu jsou nejen v Milovickém lese zcela nesouměřitelné. To samozřejmě platí i pro ZCHD, na kterých tuto skutečnost demonstrujeme. Tím ostřeji kontrastují aktuální postihy sběratelů hmyzu s benevolencí, s jakou ČIŽP hodnotí poškozování stanovišť stejných ZCHD hmyzu. Zatímco zájmoví sběratelé jsou stále častěji terčem postihů ze strany ČIŽP a Policie ČR, státní podnik LČR pokračuje v plošné likvidaci celých populací ZCHD.

Jistě uznáte, že obora Bulhary v Milovickém lese je jednou z mála lokalit v ČR, kde je početnost populací alespoň některých ZCHD hmyzu rámcově známa a dobře doložena na základě řady výzkumů, které zde v minulosti proběhly a stále probíhají. Zároveň jsou příčiny jejich úbytku zcela zjevné jak profesionálním přírodovědcům, tak i laickým zájemcům o přírodu. Pokud se mají populace ZCHD hmyzu v naší zemi dlouhodobě udržet nebo dokonce prosperovat, je zásadní, aby k tomu přispěly všechny zainteresované subjekty. Jestliže organizace LČR dlouhodobě nerespektuje argumenty odborníků, odmítá jejich smysl a váhu a nehodlá změnou intenzity hospodaření pomoci místním populacím ZCHD živočichů, je třeba, aby ČIŽP objektivně a neprodleně zhodnotila tyto, dle našeho názoru, negativní vlivy. Má-li ČIŽP jakýmkoli způsobem přispět k zachování hodnot, které ZCHD představují, musí být schopna a ochotna postihovat i podstatně hůře podložené negativní zásahy do biotopu ZCHD. S ohledem na význam a míru ochrany Milovického lesa považuje naše Společnost tento problém za naprostou prioritu. O stejný přístup žádáme i ČIŽP. Výsledek šetření ČIŽP

v tomto případě budeme považovat za určující. Vaše instituce by měla být schopna a ochotna postihovat činnosti, které reálně a zásadně negativně ovlivňují početnost populací ZCHD. Jsme přesvědčeni, že právě v případě Milovického lesa se tak dosud nestalo.

Věříme, že naším společným cílem je ochrana přírody. Proto si dovoluujeme znovu zdůraznit, že hlavním a také jediným smysluplným přístupem k ochraně hmyzu je právě ochrana jeho biotopů. Díky ní mohou ZCHD sloužit jako deštníkové, jejichž důsledná ochrana tedy umožní přežít často ještě podstatně ohroženějším, ale méně známým druhům naší přírody. Naše Společnost a její odborné kapacity jsou Vám plně k dispozici při zdůvodňování a prosazování kroků, které k tomuto společnému cíli povedou.

S pozdravem,

RNDr. David Král, Ph.D.

(předseda České společnosti entomologické)

Literatura:

Chalmers-Hunt, J. M. 1987: Remarkable abundance of larvae of the stag beetle: *Lucanus cervus* L. (Col. Lucanidae). *Entomologist's Record and Journal of Variation* **99**: 184.

Fremlin, M. 2012: Stag beetle sightings on false-acacia stumps. *Nature in North-East Essex* **58**: 76–80.